

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ETNOGRAFIA POLSKA
LXV

Zeszyt 1-2

Warszawa
2021

REDAKTORKA NACZELNA: JOANNA MROCZKOWSKA

ZESPÓŁ REDAKCYJNY: Maria Dębińska, Łukasz Smyrski

CZŁONKOWIE RADY REDAKCYJNEJ:

Juraj Buzalka (Słowacja), Dagnosław Demski, Joachim Otto Habeck (Niemcy),
Agnieszka Halemba (Niemcy/Polska), Iwona Kabzińska, Wojciech Lipiński, Janusz Mucha,
Hadley Renkin, Andre Thiemann

RECENZENCI ARTYKUŁÓW W 2021 ROKU:

Agata Bareja-Starzyńska, Piotr Binder, Joanna Bierówka, Zuzanna Bogumił, Zofia Boni,
Julia Buyskykh, Piotr Cichocki, Mariusz Finkielsztein, Agnieszka Halemba,
Alina Kaczmarek-Subramanian, Ewa Klekot, Katarzyna Król, Paweł Poławski, Małgorzata Rajtar,
Marta Rakoczy, Filip Rogalski, Agata Rybus, Sławomir Sikora, Emilia Sulek, Ryszard Vorbrich

Adres Redakcji: Al. Solidarności 105, 00-140 Warszawa

E-mail: joanna.mroczkowska12@gmail.com

<http://journals.iaepan.pl/ep>

Koncepcja okładki: Iwona Kabzińska

Autor projektu grafiki na okładce: Rafał Śmiałecki

Redakcja tomu: Maria Dębińska, Joanna Mroczkowska, Łukasz Smyrski

Korekta: Elwira Wyszynska, Redakcja i Autorzy

Etnografia Polska © Copyright 2021. All Rights Reserved

No part of this journal may be reproduced, in any forms or by any means,
without permission in writing from the publisher.

Etnografia Polska is regularly indexed/abstracted in the International Bibliography of the Social Sciences, International Bibliography of Book Reviews of Scholarly Literature, Anthropological Index Online, Central European Journal of Social Sciences and Humanities, Bibliografia Etnografii Polskiej, European Reference Index for Humanities (ERIH) and SCOPUS.

Printed in Poland

PL ISSN 0071-1861

ISSN online: 2719-6534

Skład: Zakład Wydawniczy Letter Quality
01-216 Warszawa, ul. Bryłowska 35/38, tel. 607 217 879

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY

Katarzyna Majbroda – W stronę etnografii transrelacyjnej. Antropologia wobec antropocenu, kryzysu klimatycznego i relacyjnie urządzonej rzeczywistości	5
Towards a Transrelational Ethnography. Anthropology in the Face of the Anthropocene, the Climate Crisis and the Relational Reality	26
Alina Landowska – O relacjach między kooperacją i moralnością – w kierunku nowej antropologii moralności	27
About Relations Between Cooperation and Morality – Towards a New Anthropology of Morality	48
Anna Romanowicz – Kapitał kulturowy a związki intymne. Antropologiczne studium przypadku	49
Cultural Capital and Intimate Relationships. An Anthropological Case Study	65
Magdalena Brzezińska – Wyglądać na emigranta. Gra o nowoczesność i konstruowanie męskości w Gwinei Bissau	67
Looking Like an Emigrant: The Game of Modernity and Constructing Masculinity in Guinea-Bissau	88
Ryszard Vorbrich – Etnolodzy francuscy a Algieria Francuska. Wybory moralne, polityczne i merytoryczne w sytuacji kolonialnej	89
French Ethnologists and French Algeria. Moral, Political and Substance Choices in a Colonial Situation	106
Anna Kwaśniewska – Dobór przestrzenny, religijny oraz narodowościowy małżeństw i tożsamość Kaszubów w kontekście choroby genetycznej	107
Spatial, Religious and National Selection of Marriages and the Identity of Kashubians in the Context of a Genetic Disease	129
Sebastian Latocha – Życie akademickie osób jękających się w perspektywie społecznego modelu niepełnosprawności i koncepcji <i>structural vulnerability</i>	131
Academic Life of Stuttering Persons in the Perspective of the Social Model of Disability and the Concept of <i>Structural Vulnerability</i>	145
Magdalena Szalbot – Photographs from <i>Digital Archives of the Polish Ethnographic Atlas</i> as a Source of Knowledge about Rural Children's Toys and Games in the Years 1954–1971	147

ARTYKUŁ RECENZYJNY

Między sprawczością a wykorzeniem. Etniczne reakcje na obrzeżach chińskiej hegemonii – Jerzy S. Wasilewski	169
--	-----

RECENZJE

Helena Giebień, Larysa Leszczenko (red.), <i>Republika Białoruś – polityka zagraniczna i bezpieczeństwa. Wybrane aspekty</i> , Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2020, ss. 346, ilustracje – Iwona Kabzińska	181
Jarosław Derlicki, <i>Od społeczności lokalnej do mniejszości narodowej. Ludność polskiego pochodzenia w Mołdawii na początku XXI wieku</i> , Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Warszawa 2020, ss. 290, fotografie – Wojciech Lipiński	184
Filip Herza, <i>Imaginace jinakosti: pražské přehledky lidských kuriozit v 19. a 20. Století</i> , Scriptorium, Praha 2020, ss. 255, fotografie – Dagnosław Demski	187
Tomasz Wiślicz, <i>Zelman Wolfowicz i jego rządy w starostwie drohobyckim w połowie XVIII wieku</i> , Universitas, Kraków 2020, ss. 265, ilustracje – Zbigniew Jasiewicz	191
Informacja dla autorów	195

INFORMACJA DLA AUTORÓW

Recenzje *double-blind review*

Artykuły naukowe spływające do Redakcji są poddawane recenzjom. Publikacja, aby być dopuszczona do druku, musi uzyskać dwie pozytywne recenzje. W przypadku, gdy jedna recenzja jest pozytywna, a druga negatywna, powoływany jest trzeci recenzent, którego opinia jest rozstrzygająca. Redakcja dokłada wszelkich starań, aby zarówno autor, jak i recenzent byli wobec siebie anonimowi, stosując zasadę *double-blind review*. Każda recenzja musi się kończyć jednoznaczną konkluzją dopuszczającą artykuł do druku lub nie. Formularz recenzencki, określający zasady kwalifikowania lub odrzucania publikacji, jest dostępny w każdym numerze czasopisma oraz na stronie internetowej: <http://journals.iaepan.pl/ep/about/submissions>.

Redaktorzy przekazują artykuły do recenzji, starając się uniknąć konfliktów interesów pomiędzy autorami, redakcją i recenzentami. Gwarantują także, że wszelkie informacje związane z przesłanymi tekstami są tajne przed ich publikacją.

Recenzenci oceniają teksty jedynie na podstawie ich treści. Recenzentom nie wolno wykorzystywać wiedzy na temat pracy przed jej publikacją. Jeśli uznają, że ich kwalifikacje nie są wystarczające do właściwej oceny badań przedstawionych w publikacji, powinni poinformować redaktora i zrezygnować z podjęcia się procesu recenzyjnego.

Zasady etyczne i prawa autorskie

Wszystkie czasopisma publikowane przez Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk przestrzegają najwyższych standardów etycznych publikacji opartych na zasadach wypracowanych przez międzynarodową organizację Komitet Etyki Wydawniczej (COPE), jak również zasad Kodeksu Etyki Pracownika Naukowego, opracowanego przez Komisję do spraw Etyki w Nauce działającej przy Polskiej Akademii Nauk.

Artykuły czasopism są recenzowane (*double-blind review*), gdzie zarówno recenzent, jak i autor pozostają anonimowi. Redakcja zastrzega sobie prawo do wstrzymania publikacji artykułów stojących w sprzeczności z zasadami etycznymi, a przypadki plagiatów są zgłaszane władzom Instytutu oraz mogą być zgłaszane Komisji ds. Etyki przy Polskiej Akademii Nauk.

Autorzy zapewniają, że są oryginalnymi autorami prac, które nie zostały skierowane do publikacji w innym miejscu. Wszelki udział innych autorów czy współpracowników jest właściwie uznany i opisany, a partie tekstu zaczerpnięte od innych autorów czy źródeł są właściwie opisane. Udział instytucji finansujących badania jest jawny.

Podstawowe kryteria artykułu

Autorzy proszeni są o sprawdzenie, czy tekst spełnia poniższe kryteria. Teksty, które nie spełniają wymagań redakcyjnych, mogą zostać odrzucone.

1. Tekst nie był dotąd nigdzie opublikowany ani nie jest przedmiotem postępowania w innym czasopiśmie.
2. Tekst zapisany w formacie OpenOffice, Microsoft Word, RTF lub WordPerfect.
3. Jeżeli jest dostępny, należy dostarczyć URL dla pozycji bibliograficznych.
4. Interlinia 1,5; wysokość pisma 12 pkt; stosowana raczej kursywa niż podkreślenia (z wyjątkiem adresów stron internetowych); wszystkie rysunki oraz tabele są dodane jako osobne pliki o właściwej rozdzielczości (por. Wytyczne redakcyjne dla autorów).
5. Tekst został sformatowany zgodnie z wytycznymi dla autora określającymi styl i zasady sporządzania bibliografii.
6. Tekst nie przekracza 50 000 znaków z.s. objętości.

Wytyczne redakcyjne dla autorów

(szczegóły na stronie: <https://journals.iaepan.pl/ep/about/submissions>)

Wymagane jest podpisane oświadczenie o wkładzie procentowym danego autora w przygotowanie artykułu, które powinno być załączone jako osobny plik. W przypadku pozytywnej decyzji redakcji o publikacji artykułu należy wypełnić i przesłać umowę.

Język artykułu: polski i angielski, okazynie będziemy tłumaczyć artykuły autorów zagranicznych.

Przesyłany plik powinien być zapisany w formacie .doc lub .rtf (Reach Text Format) – oba typy dostępne w programie MS-Word.

Formatowanie tekstu:

- rozmiar czcionki: 12, przypisy dolne 10;
- marginesy (lewy, prawy, górny oraz dolny): 2,5 cm;
- interlinia: 1,5 wiersza;
- cytaty: cytaty prosimy umieszczać w cudzysłowie (w tekście), wyblokowane (dłuższe niż trzy wiersze) lub kursywą (tytuły prac lub cytaty wypowiedzi rozmówców);
- myślniki: prosimy używać dywizów do łączenia słów (czarno-biały; 20th-century anthropologist) oraz myślników we wtrąceniach (obydwie nazwy – etnologia i antropologia – znajdują zastosowanie);
- sekcje tekstu: prosimy wprowadzać śródtytuły, jeśli tekst tego wymaga; prosimy nie wprowadzać interlinii między akapitami oraz między śródtytułami a tekstem,

Pierwsza i ostatnia strona

W górnym lewym rogu należy podać imię i nazwisko oraz instytucję, np. Anna Kowalska Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UW, Warszawa. Następnie tytuł artykułu. Na ostatniej stronie za bibliografią należy umieścić streszczenie w języku angielskim ze słowami kluczowymi oraz dane kontaktowe do autora: imię, nazwisko, stopień i tytuł naukowy, nazwę instytucji oraz jej pełny adres, e-mail służbowy, numer ORCID (należy założyć konto).

Fotografie/ilustracje

Zdjęcia do artykułów przyjmujemy w formie elektronicznej w rozdzielczości min. 300 dpi. Zdjęcia powinny być umieszczone w oddzielnych plikach. Konieczne jest dołączenie spisu fotografii/ilustracji oraz podpisów do nich. Fotografie w tekście będą czarno-białe. Liczba umieszczanych zdjęć jest ograniczona możliwościami finansowymi Redakcji oraz liczbą tzw. wakatów.

Przypisy bibliograficzne

Prosimy stosować system przypisów w tekście, nie zaś przypisów dolnych; tzw. system oksfordzki.

Cytaty

Cytaty w tekście prosimy umieszczać w cudzysłowie i nie stosować w tym przypadku kursywy. Cytat nie powinien kończyć się kropką, kończy się nią dopiero całe zdanie (prosimy nie umieszczać kropki przed znakiem”, a dopiero za nim).

Tytuły

Tytuły prac polskich i anglojęzycznych zapisujemy z dużej litery. Nazwy czasopism zapisujemy z dużych liter.

Przypisy w tekście:

- cytat: (Geertz 2005, s. 31), jeśli nazwisko autora występuje w zdaniu, który przypis ten kończy wtedy: (2005, s. 31);
- odniesienie do książki bądź artykułu: (Geertz 2005); jeśli nazwisko autora występuje w zdaniu, który przypis ten kończy wtedy: (2005); jeśli odnosimy się do kilku autorów, przypis powinien wyglądać następująco (Clifford 2000, s. 135; Geertz 2005, s. 31). Autorzy powinni być wymienieni w porządku alfabetycznym.
- „cytat” za: (Wittgenstein cyt. za: Geertz 2005, s. 34) lub według Wittgensteina „cytat” (za: Geertz 2005, s. 34).

Przypisy w bibliografii

- Książka: (Autor) nazwisko i imię (lub imię i nazwisko redaktora z dopiskiem (red.)), data wydania, tytuł, imię i nazwisko tłumacza przy przekładach, wydawnictwo (pełna nazwa), miejsce wydania.
- Artykuł w książce (prosimy nie stosować skrótów nazw czasopism): (autor) nazwisko i imię (lub imię i nazwisko redaktora z dopiskiem (red.)), data wydania, tytuł, [w:] inicjał imienia i nazwisko (autor lub redaktor książki), (red.) (jeśli potrzebne), tytuł książki, nazwa wydawnictwa, miejsce wydania, numery stron.
- Artykuł w czasopiśmie: (autor) nazwisko i imię, data wydania, tytuł artykułu, tytuł czasopisma, rocznik, numer, tom/zeszyt, strony zajmowane przez artykuł.
- Prace naukowe pozostające w archiwach: (autor) nazwisko i imię, data, tytuł (rodzaj pracy, miejsce przechowywania).
- Prace opublikowane w internecie (są to z reguły artykuły) zapisuje się tak jak powyżej, zamiast wydawnictwa i miejsca wydania podaje się po prostu adres strony internetowej oraz datę dostępu. W przypadku pliku dostępnego w bazie tekstów naukowych w wersji PDF nie podajemy adresu strony internetowej (traktujemy jak zwykłą publikację).
- W przypadku danych znalezionych w internecie (np. statystycznych) w bibliografii należy utworzyć sekcję „Źródła internetowe” i wymienić adresy stron internetowych, podając w nawiasach ich pełne nazwy oraz datę dostępu.

Transliteracja

W przypadku cytowania autorów i prac napisanych w innych alfabetykach prosimy o ich transliterowanie zgodne z zasadami PWN (więcej na stronie www.pwn.pl).

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania tekstów.

Redakcja nie pobiera od Autorów żadnych opłat.

ETNOGRAFIA POLSKA
REVIEW FORM/FORMULARZ RECENZJI

Title of the article (Tytuł artykułu):

Review by (Recenzent):

Affiliation (Afilacja):

Date (Data):

I evaluate this article as (check only one box):

Uważam, że przedstawiony artykuł jest (tylko jedno pole):

Excellent, acceptable in this form (Doskonały, do druku w obecnej formie)	
Very good, but possible small changes are suggested (Bardzo dobry, ale może wymagać drobnych zmian)	
Good, but minor changes are needed (Dobry, ale pewne zmiany są konieczne)	
Acceptable after major changes (Akceptowalny po wprowadzeniu poważnych zmian)	
Unacceptable (Nie nadaje się do druku)	

Possible changes needed (you can check more than one box):

Wymagane zmiany (można zaznaczyć więcej niż jedno pole):

Methodological (Metodologiczne)	
Argumentative (Argumentacyjne)	
Thematic (Tematyczne)	
Formal (quotations, references) (Formalne (cytowanie, odniesienia))	
Grammatical, Spelling (Gramatyczne, literówki)	
Stylistic (Stylistyczne)	
Bibliographical (Bibliograficzne)	

Sprzedaż czasopism Instytutu Archeologii i Etnologii PAN:

www.iaepan.edu.pl

bookshop@iaepan.edu.pl
